

**Nätverket Gömda Kvinnors skuggrapport till FN:s tortyrkommitté,
Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling
eller bestraffning.**

Låt oss leva i frihet och ge oss våra mänskliga rättigheter åter

Sverige Oktober 2021

Introduktion

Nätverket Gömda kvinnor vill tacka FN:s kommitté mot tortyr för möjligheten att presentera vår alternativa rapport till Sveriges åttonde periodiska rapport om konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Vi hoppas att vår rapport kommer vara användbar för er granskning av Sveriges.

Det är första gången som Nätverket Gömda kvinnor lämnar in en alternativrapport till kommittén, vår förhoppning är att konventionen skall uppmärksamma och granska de brister och livsvillkor som vi gömda kvinnor och våra barn lever under. Vår förhoppning är att konventionens granskning kring hur Sverige efterlever konventionens lagar kommer få Sverige att vidta åtgärder för att på allvar stoppa mäns våld mot kvinnor. Vår förhoppning är även att konventionens granskning kommer få Sverige att vidta åtgärder för det utanförskap, de begränsningar, den fara för våra liv, samt de psykiska påfrestningarna av ständig rädsla och otrygghet som vi dagligen lever under på grund av en man vi har eller har haft en relation till samt de systembrister som finns inom de svenska myndigheterna och det svenska rättsväsendet som möjliggör ett fortsatt eftervåld mot redan våldsutsatta kvinnor och barn. Nätverket består av kvinnor som med samhällets hjälp lever gömda någonstans i Sverige med eller utan sina barn, anledningen till att vi lever gömda är för att vi har lämnat en man som vi har eller har haft en relation till. För att överleva våld, hot och trakasserier från denne man har vi från samhället beviljats skyddsinsatser för att försvåra för mannen att hitta oss och på det sättet skydda oss från fortsatt våld, hot och trakasserier från mannen och i vissa fall även från våra familjer.

Nätverket Gömda kvinnor startade i januari 2020 av en grupp gömda kvinnor som gick samman för att skapa en förändring för kvinnor som tvingas leva gömda. Vi protesterade och gör än i dag runt om i Sverige genom tysta manifestation mot det svenska samhället och de system som tvingar oss att hålla oss gömda. Vi har genom våra manifestationer med grå sprayade skor och tavlor med skrivna budskap framfört en vädjan om hjälp till alla de som lever fria i samhället att synas och höras, göra våra röster hörda och hjälpa oss att skapa en förändring där vi får möjlighet att leva våra liv i frihet och trygghet. där vi har samma möjligheter och rättigheter som alla andra att vara en del av samhället vilket inte är fallet

idag. Vi inom nätverket vill att samhället riktar sitt fokus på att begränsa våldsutövande män istället för att tvinga våldsutsatta kvinnor och barn leva gömda på obestämd tid.

Det är Skatteverket som har i uppdrag att utreda ett behov av skydd i Sverige, skatteverket har i sin utredning fastställt att vi kvinnor inom nätverket har behov av ett samhällsskydd som går under lagarna offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400) samt skyddad folkbokföring (SFS 1991:481). Skyddet försvårar för vår förövare att hitta oss genom att vi tas bort ur offentliga system, tyvärr är bristerna inom skyddssystemen omfattande och våra skyddadepersonuppgifter lämnas ändå ut av olika myndigheter. Konsekvenserna av dessa systembrister och oaksamhet resulterar i att vi återigen behöver fly och söka skydd på annan ort, i värsta fall blir konsekvenserna dödliga.

I Sverige finns tre steg av skydd som en våldsutsatt kvinna kan söka, de två första stegen utreds och beviljas av skatteverket: sekretessmarkering som är den lägsta nivån, skydda folkbokföring som är den mellersta nivån och figurerade personuppgifter som är det högsta skyddet och är den skyddsinsats som polisen utreder och beviljar. Enligt Skatteverkets extern versions rapport för Maj 2021, framkommer det att 9342 kvinnor över 18 år lever med beviljat skydd i Sverige, motsvarande siffra är 4876 för män. Det framkommer även att 9720 barn (personer under 18 år) lever med ett beviljat skydd. Rapporten visar att det 7673 kvinnor har beviljats sekretessmarkerade personuppgifter och 1669 kvinnor som beviljats skyddad folkbokföring (Skatteverket 2021). Enligt skatteverkets handläggare för skyddade personuppgifter förs ingen statistik över orsaken till att personer beviljas skydd och därmed finns ingen statistik över hur många av kvinnorna som beviljats skydd pga. våld i nära relationer, med det vet man inte heller exakt hur många kvinnor och barn som lever gömda i Sverige pga en våldsam man. Dock uttalar sig skatteverkets handläggare om att en stor andel av de kvinnor som beviljats skydd har fått skyddet just pga. att de utsatts för våld och hot av en man som de haft en relation med.

Enligt Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK, 2021) utgör våld ett samhällsproblem som ger svåra och långsiktiga konsekvenser för kvinnan som utsatts och för samhället, internationell forskning gjord av forskaren Lotta Nyberg *Genväg till forskning. Dödligt våld i nära relationer* visar att det är när kvinnan bestämt sig för eller försöker lämna mannen som

riskerna ökar för dödligt våld, ofta pga att mannen anser att uppbrottet är ett svek mot honom och hans kontroll över henne, där kvinnan saknar rätten att lämna honom (Nybergh 2016). En kartläggning gjord år 2020 av Brottsförebyggande rådet (Brå) visar att kvinnor som mördas vanligtvis mördas av en nuvarande eller tidigare partner, där motivet oftast är svartsjuka eller en separation (BRÅ 2020). Det är konsekvenserna av mannens våld, hot och trakasserier som resulterar i att vi tvingas att fly från våra hem och med samhällets hjälp gå under jorden för att överleva.

Vi hoppas med vår alternativa rapport att konventionens granskning kommer uppmuntrar den svenska regeringen att vidta de åtgärder och till fullo ta sitt ansvar att stoppa mäns våld mot kvinnor samt åtgärda och förändra de system som håller oss begränsade och gömda, där man istället begränsar de våldsamma männen som utgör grunden för de hot vi lever under. Idag straffas gömda kvinnor för brott som vi inte själva begått, vi betalar med vår frihet på obestämd tid med vår fysiska och psykiskhälsa för brott som någon annan utsatt oss för. Priset vi betalar för att skydda oss själva och våra barn från fortsatt våld, hot och trakasserier är stort, där vi själva har tilldelats ansvaret för att upprätthålla vårt skydd och där kunskapen hos samtliga inblandade myndigheter vi möter är bristfällig. I rapporten kommer Nätverket Gömda kvinnor fortsättningsvis benämnas som nätverket och FNs tortyr kommittè som kommittèn.

I vår alternativa rapport kommer vi påvisa flera områden som nätverket anser att kommittèn skall granska. Rapporten kommer utgå från den lista av med frågeställningar som den svenska staten tilldelats av kommittèn som antogs vid sin femtiononde session (CAT/C/SWE/QPR/8) samt artiklarna 2 punkt 6. artikel 14 punkt 27 samt punkten andra problem punkt 30. Nätverket önskar att kommittèn genom sin granskning kan skapa en förändring för vår livssituation och våra mänskliga rättigheter. Vår vilja att uppmärksamma kommittèn för granskning av dessa artiklar samt övriga områden är baseras på den specifika expertis och erfarenhet som vi kvinnor inom nätverket besitter genom att vi själva lever gömda i Sverige, där vi dagligen möter samt tvingas leva under de förhållanden som vi önskar att kommittèn kommer uppmärksamma.

Vi kvinnor inom Nätverket Gömda Kvinnor vill tacka kommitté för att ni tar er tid att läsa och förhoppningsvis granskar de artiklar och punkter som vi i rapporten belyser. Vi vill även uppmärksamma er på att ni kan besöka vår Instagram och Facebook sida för att ta del av vår vardag och de systembrister som gömda kvinnor dagligen utsätts för och vittnar om.

(Instagram: gomda.kvinnor samt www.facebook.com/GomdaKvinnor). Vi vill även upplysa kommittén kring att Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (ROKS) stödjer och delar våra krav och analyser som vi presenterar i denna alternativa rapport som nätverket arbetat fram.

Nätverket Gömda kvinnor

Sverige Oktober 2021

Den tioåriga nationella strategin

I den tioåriga nationella strategin som den svenska regeringen beslutade om i november 2016, var målsättningen att stärka skyddet och stödet för våldsutsatta kvinnor och barn, där en effektivare brottsbekämpning samt förbättrad kunskap och metodutveckling skulle utökas. Ett verkningfullt arbete skulle ske inom arbetet mot våld, inom nätverket vittnar kvinnor om ett bristfälligt skyddssystem, där kvinnan själv ansvarar för att upprätthålla det beviljade skyddet. Kvinnor vittnar om att de inte får det stöd och skydd som de behöver och där stödet och skyddet varierar kraftigt mellan olika regioner samt kommuner i Sverige. Kvinnor inom nätverket vittnar kring att de svenska myndigheterna lämnar ut skyddade personuppgifter som gör att mannen de skyddas från delges information om vistelseort, sekretessbelagda person- och kontaktuppgifter. Dessa system och handhavande brister resulterar i att kvinnan och barnen utsätts för direkt livsfara och återigen tvingas att bryta upp sin tillvaro och söka skydd på en ny ort. Kvinnor vittnar om att de själva får ansvaret att söka skydd samt stödet i den nya kommun, där socialtjänsten inte är behjälpliga, trots att det är lagstadgat enligt Lag (2011:328), rörande personer som på grund av våld eller andra övergrepp behöver flytta till annan kommun. Kvinnorna vittnar om upprepade avslag på sina ansökningar enligt 2a kap. 8§ 2 st SoL, kring hjälp med bostad och skydd i annan kommun. Inom nätverket vittnar kvinnor om hur de tvingas att flytta vid upprepade tillfällen under ett år, ett uppbrott som får konsekvenser för kvinnan och barnets basala behov, mänskliga rättigheter och trygghet.

Kvinnorna vittnar kring otrygghet, rädsla och utanförskap, ett liv på flykt under en ständigt förhöjd alternativ hög hotnivå. En tillvaro som kan jämföras med den tillvaro som människor upplever under ett pågående väpnat krig. Nätverket menar att den svenska staten har misslyckats i att skydda våldsutsatta kvinnor och barn från våldsamma män, där kvinnan själv i de flesta fall utan stöd eller hjälp från samhället tvingas söka skydd för sig och sina barn. Nätverket menar att de ekonomiska merkostnaderna och de fysiska och psykiska påfrestningarna som uppstår som en konsekvens av våldet läggs på kvinnans ansvar, även om orsaken till att kvinnan åter behöver fly ha orsakats av systembrister och oaktsamhet från de svenska myndigheterna. De ekonomiska följderna för kvinnan blir en enorm belastning, där många inte klarar av de höga kostnaderna som blir kring att upprepade gånger fly, i kombination med förlorad inkomst, bodelning som blir en utdragen process, höga advokatkostnader hamnar många kvinnor hos kronofogdemyndigheterna.

Den största och farligaste konsekvensen utav system bristerna och statens misslyckande i att skydda våldsutsatta kvinnor och barn utgörs av att kvinnan hittas av mannen hon flyr från, och med det utsätts för dödligt våld som barnen ofta tvingas bevittna.

Nätverket föreslår:

- Att en utredning skall göras kring det lidande som kvinnor utsätts för genom statens oförmåga att fullt ut skydda henne från våld, hot, förföljelse och trakasserier.
- Att en utredning kring hur gömda kvinnor kan beviljas skadestånd för det lidande de utsätts för, samt kompensation för de merkostnader som medföljer livssituationen där kvinnan tvingas leva gömd och på ständig flykt.
- Att en granskning kring hur lag (2011:328) samt hur socialtjänsten använder 2a kap. 8§ 2 st SoL, för att hjälpa våldsutsatta. Genom granskningen hoppas nätverket att ett ökat skydd och hjälp för kvinnorna skall ske. Där socialtjänsten tar sitt ansvar utifrån den lagstiftning som här nämns ser till att våldsutsatta kvinnor får hjälp till ett tryggt stadigvarande boende på annan kommun för att undkomma fortsatt våld, hot, förföljelse och trakasserier, där ett samarbete mellan kommuner måste ske så kvinnan snabbt kan få hjälp ett tryggt boende och det stöd hon behöver.

Lagstiftning

Inom nätverket vittnar kvinnor om tortyrliknande våldshandlingar från sin förövare, handlingar som sker inom hemmets väggar och som även bevittnas av barnen inom hushållet. Kvinnorna vittnar om hur mannen i väntan på åtal och rättegång försätts på fri fot och kan obehindrat röra sig i samhället och söka upp kvinnan. Kvinnor vittnar om hur hon och barnen placeras på kvinnojourer och göms undan av samhället, för att skyddas från mannens våld, hot och trakasserier medans mannen lever sitt liv på fri fot. Kvinnor vittnar om hur de ansökt om kontaktförbud hos polisen men där flertalet vittnar om ett avslag på sin ansökan. I en undersökning gjord av nätverket själva i september 2021, fick 175 personer frågan om de fått sin ansökan om kontaktförbud beviljat, 117 personer svarade nej och 58 personer ja, resultatet visar att 67 % har fått avslag, vilket styrker den bild som nätverket har.

De kvinnor som beviljats kontaktförbud vittnar om hur männen upprepade gånger bryter mot det beviljade kontaktförbudet utan några större eller inga konsekvenser alls från rättsväsendet. Kvinnorna vittnar om den psykiska påfrestningen som blir kring att ständigt förnya sin ansökan kring kontaktförbud, den aktuella lagstiftningens utformning gör att kontaktförbudets utformning innebär korta period intervaller.

Utifrån de erfarenheter som finns inom Nätverket menar vi att den lagändring som trädde i kraft 1 juli 2018 inte i praktiken ger det skydd mot trakasserier och förföljelser som den syftade till. Elektronisk övervakning av kontaktförbud, används inte i den omfattning som den har till syfte, villkoren i dess utformning idag gör att det inte är möjligt idag att kvinnor som lever med beviljat skydd kan ansöka om elektronisk övervakning av kontaktförbud. Utformningen idag gör att kvinnan behöver meddela den skyddade ort och mannen då får vetskap om vilket område kvinnan gömmer sig i. Den elektroniska övervakningen medför inte ett skydd som innebär att männen stoppas eller begränsas innan de har möjlighet att komma åt kvinnan eftersom förbudsområdet är ett så pass begränsat och innefattar oftast område kring kvinnans bostadsadress samt arbetsplats.

Nätverket föreslår:

- Att utformning och lagstiftning kring kontaktförbud skall ses över, där krafttag krävs för att de beviljade kontaktförbudet ska ge någon skyddsverkan
- Användningen av elektronisk övervakning av kontaktförbud skall användas i större omfattning, där en elektronisk övervakning av mannen skall användas i väntan på rättegång om mannen är försatt på fri fot, där mannen begränsas till ett specifikt område tex bostad och arbetsplats.
- Att utvidgat kontaktförbud med elektronisk övervakning ska vara förenligt med den skyddade folkbokföringen.
- Vid ett beviljade kontaktförbud skall mannen begränsas till ett specifikt område tex bostad och arbetsplats
- Lagen kring kontaktförbud skall utformas på det sätt att ett kontaktförbud skall kunna beviljas på obestämd tid. Genom det skyddas kvinnan och stoppar mannens möjligheter att fortsätta utöva våld, hot och trakasserier mot kvinnan.

Nätverket är tacksamma och positiva till den lagändring som trädde i kraft den 1 januari 2019, där ett nytt skyddsinstitut skapades i form av skyddad folkbokföring på obestämd tid, där den enskilde nu själv meddelar om skyddet skall upphöra eller inte längre behövs till Skatteverket, förändringen medförde en psykisk lättnad och ökad trygghet för de kvinnor som beviljats skyddet, genom att lagen begränsar tidigare möjligheten för Skatteverket att på eget initiativ besluta om att skyddet skall upphöra. Tyvärr vittnar kvinnor som beviljats skyddet om systembrister kring att skydda deras skyddade personuppgifter och vistelseort. De skyddade personuppgifterna lämnas ut av svenska myndigheter till obehöriga personer, inom polisutredningar, socialtjänsten, domstolar osv. I en undersökning som nätverket genomförde under augusti 2021 visade det att 59% av kvinnorna som deltog hade fått sina uppgifter utlämnade av en svensk myndighet.

Nätverket föreslår att:

- En granskning skall ske av de myndighetssystem som finns idag. Systemen har flertalet brister som utsätter kvinnan för direkt fara och hot för sin trygghet och sitt liv.
- Att en granskning skall ske kring den oaktksamhet som finns hos de anställda inom de berörda myndigheterna som lämnar ut kvinnans skyddade uppgifter.
- Att en granskning skall ske kring hur samverkan mellan myndigheterna den våldsutsatta kvinnan möter ser ut, där granskningen påtalar vikten av gemensamma riktlinjer, strategier och handlingsplan som skall vara nationell. Kvinnor skall få samma stöd och skydd oberoende på vart i landet hon befinner sig.
- Att en oberoende granskningsmyndighet skall upprättas, dit drabbade kvinnor kan vända sig för hjälp att anmäla de berörda myndigheterna för oaktksam hantering av skyddade personuppgifter.

Nätverket är positiva till det nya barnfridsbrottet 4 kap. 3 § brottsbalken (BrB) som trädde i kraft 1 juli 2021, Syftet med den nya lagen är att stärka det straffrättsliga skyddet för barn som bevittnar vissa brott mellan närstående eftersom dessa barn enligt forskning löper ökad risk att drabbas av både psykisk och fysisk ohälsa. Det finns inget krav på att barnet förstår att det som händer utgör ett brott eller att barnet kan ge uttryck för sin upplevelse. Nätverket

har dock en oro kring hur och i vilken omfattning som den nya lagen kommer att praktiseras. Oron grundas i den erfarenhet som gömda kvinnor besitter genom hur rättsväsendet handlägger och dömer inom Brottet grov kvinnofridskränkning ingår i 4 kap. Om brott mot frihet och frid. Brottsbalk (1962:700) (4 a §). Oron grundas även i att när den våldsutövande mannen släpps ur häktet i väntan på rättegång, tvingas kvinnan lämna sitt hem och söka skydd för sig och sina barn. I praktiken innebär det att mannen kan röra sig obehindrat i samhället, medans kvinnan och barnen göms undan på ny ort med skyddade personuppgifter ihop om att mannen genom det inte kan hitta henne eller barnen. Forskning visar hur barnen påverkas negativt av den oro och rädsla som barnen känner kring sin livssituation som gömd och den hotbild av våld, hot, förföljelse och trakasserier som finns riktade mot kvinnan och barnen. Barnen tvingas lära sig en fiktiv livshistoria i samband med flykten och inför början på en ny skola. Många gånger väljer barnet att inte delta i fritidsaktiviteter efter skolan för de är rädda och har en oro kring att avslöja sin verkliga identitet och med det tvingas familjen återigen att flytta. Det leder också till känslor av att man ljuger och tvingas spela ett skådespel för sina kamrater, och i samtliga nya relationer. Gömda barn hamnar i utanförskap inom skolan och deras skolgång blir lidande av de upprepade uppbrotten och flyttandet. Barnen hamnar även i ett utanförskap i samhället genom att de inte kan ta del av det på samma sätt som sina jämnåriga. Rädsla och otrygghet präglar barnen och deras psykiska mående och deras utveckling negativt.

Stöd och Skydd

Enligt 5 kap. 11 § socialtjänstlagen (2001:453) skall landets kommuner ge stöd till våldutsatta kvinnor och barn, där man särskilt ska beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. Våldutsatta kvinnor vittnar om hur stöd och skydd som ges varierar stort mellan landets kommuner, där även kunskapen kring mäns våld mot kvinnor inom berörda myndigheter varierar kraftigt. Enligt lagen innefattas olika former av psykologiskt och socialt stöd, men även ekonomisk och praktisk hjälp, vilket kvinnorna vittnar om även här varierar. Kvinnor vittnar vidare om hur de själva får söka skydd och hitta nytt boende när de tvingas flytta pga att deras skyddade personuppgifter röjts av myndigheter, kvinnorna får även stå för de

kostnader som uppstått vid den akuta flytt, namnbyten och skyddsutrustning såsom överfallslarm och hemlarm.

Väntetiderna inom den svenska vården är idag långa för bearbetande traumavård för kvinnor och barn som utsatts för våld. Kvinnor vittnar om hur de inte får det stöd och hjälp i att bearbeta de trauman som hon och barnen utsatts för, kvinnorna vittnar om hur de själva och deras barn nekas bearbetande traumavård av sjukvården, pga påfrestningen som deras livssituation som gömda innebär. Otrygghet i tillvaron och pågående trauman genom umgänge mellan barn och förövaren samt pågående rättsprocesser är ofta motiveringar till varför bearbetande traumavård nekas eller skjuts på framtiden. Den psykiatriska vården bedömer att ett umgänge mellan förövaren och barnen eller att hotbilden från förövaren är så stor fortsätter kvinnan och barnen att leva i ett pågående trauma trots att hon lyckats att lämna mannen.

Bristerna och de långa väntetiderna för traumabearbetande vård för våldsutsatta kvinnor är ett omfattande bekymmer som Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (ROKS) uppmärksammat inom sina verksamheter. Roksjourer har på eget initiativ startat insamlingar från allmänheten för att bekosta privat traumavård för våldsutsatta kvinnor exempel på detta är Kvinno- och tjejjouren Dalia i Borlänge.

Nätverket föreslår att:

- Kvinnor skall inte behöva bekosta sitt skydd själva. Kvinnan skall från samhället få gratis skyddslarm i form av personlarm samt larm på bostaden.
- Våldsutsatta kvinnor skall kostnadsfritt erbjudas byte av för och efternamn, där även ett byte på för och efternamn för barn skall kunna göras utan underskrift från den våldsamma fadern, syftet med namnbyte hos barnen är att öka skyddet och försvåra för förövaren att finna barnet och dess mamma.
- Kvinnan och barnen skall erbjudas ett skyddsnummer eller ett tillfälligt personnummer som kvinnan kan använda i kontakt med myndigheter och andra verksamheter, genom ett skyddsnummer skyddas kvinnans personuppgifter samt minskar riskerna för att hennes eller barnets skyddade personuppgifter och bostadsort röjs. Ett skyddsnummer innebär även att kvinnans personuppgifter, namn eller vistelseort inte behöver finnas eller

registreras i några system.

- Traumabehandling, stöd och bearbetning för våldsutsatta kvinnor och barn skall prioriteras inom vården.
- En granskning skall göras kring hur gömda kvinnor kan ta del av och erbjudas de nationella vård och vaccinationsprogram som ingår i den svenska folkhälsan. En granskning behövs kring hur gömda kvinnor och deras barn faller ur folkhälsoprogrammet av bl.a tandvård, kallelser till cellprovstagning, vaccination, mammografi osv.

Många våldsutsatta kvinnor och barn får skydd och stöd genom de kvinno-och tjejjourer som finns runt om i Sverige. Jourerna besitter en lång tradition av kunskap och erfarenhet kring att möta och stödja våldsutsatta kvinnor och deras barn, dock krävs ett beslut från socialtjänsten på att kvinnan och barnen får bo inom dessa verksamheter. Nätverket menar att krav på beslut hindrar och försvårar för våldsutsatta kvinnor att söka skydd och stöd. Idag kan inte kvinnor söka skydd själva hos en kvinnojour, utan ett beslut hos socialtjänsten. Nätverket känner en oro kring den utveckling som ses inom de ideella kvinno-och tjejjourerna i Sverige, en minskning av deras verksamheter har skett, trots att det finns ett ökat behov av jourernas stödverksamheter och skyddade boenden. Regeringen har lagt fram i budgetpropositionen för 2022 förslag kring permanenta medel och statsbidrag samt en reform för skyddat boende för våldsutsatta vuxna och barn, nätverket välkomnar det förslag kring permanenta medel och statsbidrag till kvinno- och tjejjourerna i Sverige trots detta känner nätverket en oro.

Det förslag som regeringen presenterar genom SOU 2020:16 dvs SOU 2017:112 - *Ett fönster av möjligheter*, är tänkt att stärka barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende. Socialdepartementet föreslår att socialnämnden skall få en ny befogenhet att omedelbart kunna placera ett barn i skyddat boende tillsammans med en vårdnadshavare när det saknas samtycke från den andra vårdnadshavaren. Nätverket känner en oro kring förslaget genom att vår erfarenheter inom nätverket visar att våldsutsatta kvinnor redan idag drar sig för att kontakta myndigheter såsom socialtjänsten, polisen och vården, i en rädsla för att barnen skall omhändertas av socialtjänsten. Reformen kommer leda till ett minskat utrymme för kvinnan att söka skydd och stöd. Nätverket menar även att

regeringen inte lägger fram någon konkret åtgärdsplan för hur kvinnor och barn skall sluta att tvingas leva gömda i Sverige. Hur regeringen skall få stopp på det utanförskap, psykiskt lidande och fara det innebär för de tusentals kvinnor och barn som lever gömda samt hur gömda kvinnor åter skall få sin frihet tillbaka. Nätverket känner även en oro kring regeringens förslag SOU 2018:32 Att bryta ett våldsamt beteende, där socialtjänsten förordnats att ta ansvar att arbeta med förövarna. Utifrån hur avsaknad av skydd och behandling för våldsutsatta kvinnor och barn ser ut i dag, ifrågasätter nätverket med en undran kring vem gör bedömningen att mannens våldsamma beteende har upphört och kvinnan därmed är utom fara för sitt liv?

Nätverket föreslår:

- Att våldsutsatta kvinnor själva skall kunna söka skydd hos en kvinnojour utan beslut från socialtjänsten. Med den möjligheten skulle fler kvinnor våga lämna det våldsamma förhållandet och söka skydd.
- Nätverket menar att den svenska regeringen bryter mot: FN:s Konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, FN:s konventioner om mänskliga rättigheter och FN:s barnkonvention.
- Kommittén granska de förhållande som gömda kvinnor och barn lever under och de brott samt kränkningar av sina grundläggande rättigheter som de dagligen utsätts för.
- Kommittén uppmanar den svenska regeringen att få stopp på det utanförskap, psykiskt lidande och den fara det innebär för de tusentals kvinnor och barn som lever gömda samt hur gömda kvinnor åter skall få sin frihet tillbaka.
- Kommittén uppmanar regeringen att inte genomföra reform SOU 2020:16 dvs SOU 2017:112 - *Ett fönster av möjligheter*, utifrån att det kommer leda till ett minskat utrymme för kvinnan att söka skydd och stöd.
- Att socialtjänsten saknar den kompetens som krävs i ett arbete med en man som utövar våld.

Trots den svenska regeringens redovisning kring hur myndigheter publicerat rekommendationer, uppföljningar, metod- och utbildningsmaterial, bland annat en

handbok om hur socialtjänsten och hälso- och sjukvården kan arbeta med kvinnor som utsatts för våld i nära relationer och en vägledning för hur frågor om våld i nära relationer ska ställas inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten, är erfarenheterna inom nätverket att det är stora brister och en enorm okunskap inom samtliga myndigheter och inom det svenska rättsväsendet. En okunskap upplevs framförallt inom de Svenska domstolarna. Domare, åklagare, nämndemän samt utredare som tillförordnas i arbetet med att döma i brottmål som gäller våld mot kvinnor och barn och inom tvistemål kring vårdnad, boende och umgänge. Idag kan en förälder som utsatt den andra föräldern eller de gemensamma barnen för brott få rätt till vårdnad, boende och umgänge med sina barn, även när mamma och barnen tvingas leva gömda från den våldsamma föräldern dömer domstolen umgänge och att den våldsutsatta kvinnan ansvarar för att lämna över barnen till den våldsutövande pappan för umgänge, trots domstolens vetskap om våld mot kvinnan har förekommit, att kvinnan lever gömd, har ett pågående kontaktförbud och där övriga myndigheter gjort bedömningen att stor fara råder för kvinnans liv. Domstolens beslut om umgänge utgör fara för kvinnans liv och stora risker finns att familjens skyddade bostadsort kommer röjas och familjen kommer tvingas att flytta. Kvinnan tvingas att lämna över barnen till deras förövare även när barnen själva inte vill om kvinnan inte lämnar över barnen till umgänge riskerar hon ett vite från domstolen och i värsta fall riskerar kvinnan vårdnaden över sina barn.

Nätverket föreslår att:

- Att en granskning görs kring vårdnad, boende och umgängedomar där våld har förekommit. En granskning av domarna skall ske utifrån barnkonvention och en riskanalys kring kvinnans och barnets säkerhet och skydd.
- Kommittén skall uppmana de svenska domstolarna att använda nuvarande lagstiftning som är åsyftade att skydda barn från våld. Barnets rätt till en uppväxt utan våld skall gå före en förälders rätt att träffa sitt barn, där barnet skall skyddas från umgänge och vårdnad med den våldsamma föräldern.
- Att domare, åklagare, nämndemän samt utredare som tillförordnas i arbetet med att döma i mål som gäller våld mot kvinnor och barn skall besitta en relevant utbildning.

- Kommittén uppmanar den svenska staten utifrån lagstiftningen i barnkonventionen och Istanbulkonventionen att en förälder till ett barn som inte vill/vågar träffa den andra föräldern inte skall tvingas betala vite, eller på andra sätt straffas när man skyddar barnet från en våldsam förälder.
- Att umgänge mellan barn och den våldsamma pappan inte skall ske så länge som kvinnan och barnet tvingas leva gömda.
- Att Istanbulkonventionen skall göras till lag i Sverige.
- Att de svenska domstolarna skall följa de lagar inom barnkonventionen som är en lag i Sverige.

Andra problem

- De rättsliga påföljder och skadestånd som en våldsutövande man döms till är inte i proportion med den skada och lidande som kvinnan fått utstå. Även efter avtjänat straff fortsätter våldet, hoten och trakasserierna mot kvinnan som fortsätter att få leva gömd på obestämmd framtid.
- De våldsutsatta kvinnorna och barnen som lever gömda, hamnar i ett utanförskap i samhället. De kan inte ta del av eller leva sina liv på samma villkor som alla andra i samhället, samt berövas sina identiteter och rätten till sina fria liv.
- Som en konsekvens av våldet har de gömda kvinnorna fått bryta med familj, vänner och släktingar pga den hotbild som finns från mannen. Isolering och ett socialt utanförskap präglar livet för många. Rädsla för att bli avslöjade och tvingas att åter fly gör att kvinnorna och barnen inte förmår skaffa sig nya vänner eller delta i fritidsaktiviteter där även stora svårigheter finns för kvinnan att söka en ny yrkes anställning.
- Nätverket menar att den svenska staten bryter mot lagar och förordningar inom Fn:s konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

I väntan på resultat av regeringens remisser kring åtgärdsprogrammet för att intensifiera arbetet mot mäns våld mot kvinnor även kallat 40 punktsprogrammet, lever flera tusen kvinnor och barn i rädsla för sina liv på grund av en mans våld, Det är en verklig och ständig rädsla för sina liv som baseras på våld, hot, förföljelse och trakasserier som kvinnan och barnet utsatts för. Vi våldsutsatta kvinnor kan inte vänta på utredningsresultat, under tiden regeringen utreder sina åtgärdsförslag dör en kvinna var tredje vecka i Sverige, på grund av mäns besinningslösa våld mot kvinnor. Mäns våld mot kvinnor drabbar alla, den våldsutsatta kvinnan är någons mamma, en dotter, en syster, en vän. Den gömda kvinnan lever ett liv i skuggorna av samhället, hon finns där men kan inte synas, hon kan vara din granne, kvinnan framför dig i affären eller mamman som hämtar samtidigt som dig på skolan.

När nätverket startade 2021 hade vi en vädjan till allmänheten om att göra våra röster hörda, idag har vi en vädjan till Fn:s Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning: att den tortyr, omänskliga och förnedrande behandling och bestraffning som vi gömda kvinnor utstår dagligen skall upphöra så vi kan få leva våra liv i frihet och där vi återfår våra mänskliga rättigheter.